

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ สัจธรรม สัจธรรมมันคงที่ของมัน ดูพระเรา เข้าพรรษาก็ถือ รูดงค์ กระทบกระเจงเพื่อสงวนเวลาไว้เพื่อฝึกสติปัญญา ออกพรรษาแล้ว ออกพรรษาแล้วนะ ออกพรรษาแล้วก็ต้องกระทบกระเจงเหมือนเดิม กระทบกระเจงเหมือนเดิมนะ แต่ออกพรรษา- เข้าพรรษาแตกต่างกัน เพราะออกพรรษา ออกพรรษาพระมีอิสระ พระจะออกวิเวกก็ได้ ออก รูดงค์ก็ได้ ทำสิ่งใดไม่มีอธิษฐานพรรษาบังคับไว้ แต่ในพรรษานะ ในพรรษา ๓ เดือน เราไม่ ออกไปค้างแรมที่ไหน ถ้าไม่ได้สัตตทากรณียะ

สิ่งที่ออกพรรษา-เข้าพรรษามันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม แต่บุคคลเขาก็คนเดิมนั้นแหละ หัวใจเขาหัวใจเดิมนั้นแหละ

เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าเกิดมามีสติปัญญาขึ้นมา คนนั้น จะเป็นคนที่มีคุณธรรม คนที่มีคุณธรรม ลูกก็เป็นลูกที่ดี โตขึ้นมาจะมีสติมีปัญญา จะทำสิ่งที่ดี งาม แต่เวลาถ้าเกิดมา เกิดโดยอำนาจาสนาของคน มันมีเวรมีกรรมมาต่อกัน จะมีความขัดแย้ง มีความกระทบกระทั่งกันใจตลอดไป

คนก็คือคน เวลาคนก็คือคน แต่จิตใจของเราเวียนว่ายในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิด การ เวียนว่ายตายเกิด ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อนั้นเรื่องของเขา แต่ของเรา เวลาเกิดมาแล้วเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาทำหน้าที่การงานมันก็ลุ่มๆ ดอนๆ คนเราเกิดมา กรรมดีกรรมชั่ว ทุกดวงใจทำความดีมา ทำความผิดพลาดมา จะไม่มีดวงใจดวงใด ทำแต่ความดีมาตลอด เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาปรารถนาเป็นพระ โพธิสัตว์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้ว พยากรณ์แล้ว การทำดี ทำดีถึง ที่สุด การเสียสละอย่างนั้นมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม

แต่พระพุทธศาสนาเวลาทำประเพณีวัฒนธรรม ก็จะไปทำประเพณีวัฒนธรรมตั้งแต่ทศ ชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบำเพ็ญเพียร

ทำเสียดสละในทางโลกขนาดไหน บำเพ็ญเพียรๆ เสียดสละขนาดนั้นมา ถึงเวลาบารมีเต็มมาเกิด เป็นเจ้าชายลัทธิตถะ มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้มาด้วยมรรคญาณ ตรัสรู้มาด้วยมรรค ด้วยปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่การจะตรัสรู้นั้นต้องมีอำนาจวาสนา การที่มีอำนาจวาสนา การสร้างสมมาอย่างนั้นทำให้มีบารมี มีบารมีคือมีสติมีปัญญา มีการคิดค้นที่ลึกซึ้งกว่าเรา ถ้าลึกซึ้งกว่าเรา เราก็มีสติมีปัญญาเราก็คิดค้นของเรา เราคิดค้นของเรา คุณติ เวลาอาชีพ หน้าที่การงานของเรายัง ล้มลุกคลุกคลานของเราเลย แล้วพอล้มลุกคลุกคลานแล้วมันก็ซ้ำเติมหัวใจของเรา เราเคยเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา คนเราถ้าไม่มีสติปัญญาของเขา เขาก็เพลิดเพลิดในชีวิตรทางโลกของเขา

เราเกิดมานะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาเราก็ต้องมีสัมมาอาชีวะของเรา แต่สัมมาอาชีวะของเรา สัมมาอาชีวะที่เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลี้ยงหัวใจของเรา

ถ้าหัวใจของเราชุ่มมัว หัวใจของเรามีความทุกข์ความยากขึ้นมา ทำสิ่งใดมันก็กอดคั้นหัวใจทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา สิ่งที่เกิดคั้นๆ กอดคั้นก็เรากอดคั้นหัวใจของเราเอง ถ้าเรามีสติปัญญา สิ่งนี้เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป ความทุกข์ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นความทุกข์ สิ่งใดเป็นความทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา คือมันอยู่ชั่วครา ถ้าเรามีสติปัญญามันก็จะผ่านพ้นวิกฤติอันนี้ไป

แต่ถ้าเรามีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันก็ไปเหนียวรั้งอันนี้ไว้ ทุกข์แล้วทุกข์เล่าเหยียบย่ำตัวเองอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้ามีสติปัญญา มันก็เป็นความจริงอันหนึ่ง การกระทบกระทั่งกันมันเป็นความจริงอันหนึ่ง แต่มีความจริงโดยที่มีสติปัญญาใคร่ครวญ มันเป็นความจริงอันหนึ่ง เรามีสติปัญญา เรามีสติปัญญา มันก็เป็นความจริงอันหนึ่ง มันยอมรับในหัวใจ มันก็ไม่บีบคั้นหัวใจเราจนเกินไป หน้าที่การงานก็ต้องเป็นหน้าที่การงานต่อไป

แต่ถ้ามันมีความกอดคั้นในหัวใจแล้ว ธรรมะนี้เป็นธรรมโอสถ เป็นการรักษาหัวใจ ถ้ารักษาหัวใจให้หัวใจมันเบิกบาน ให้หัวใจมันผ่อนคลาย ให้หัวใจมันต่างๆ แต่ก็ต้องทำหน้าที่การงานเหมือนกัน

คูตี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ไปฉันอาหารของนายจุนทะแล้ว ต้องเดินไป อย่างด้วยพระบาทไป จะไปปรินิพพาน “อานนท์ เรากระหายเหลือเกิน เรากระหายเหลือเกิน ตักน้ำมาให้เราฉันเถอะ เรากระหายเหลือเกิน”

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ธาตุ ๔ เห็นไหม “อานนท์ สภาพร่างกายนี้มันเหมือนเกวียนที่ชราคร่ำคร่า เราจะไปทิ้งมันคืนนี้ คืนนี้เราจะไปสละทิ้งมันแล้วละ แต่ตอนนี้เราต้องอาศัยเกวียนนี้ไป เราต้องเดินไป มันขาดน้ำ”

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ป้างัยเครื่องอาศัย ก็ต้องรักษาร่างกายนี้ไป ร่างกายนี้มันเป็นธรรมชาติอย่างนี้ มันต้องมีอาหารของมัน มันต้องมีสิ่งใดจุนเจือในร่างกายนี้เพื่อให้ผ่อนคลาย เพื่อให้มันมีกำลังของมัน สติปัญญาของเราถ้ามันเป็นธรรมโอสถมันก็เลี้ยงหัวใจของเราไง ถ้าเลี้ยงหัวใจของเรา เวลาพระอานนท์ คูตี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน คร่ำครวญนะไปเกาะกลอนประตูลำครวญร้องให้ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานคืนนี้แล้ว เรายังเป็นพระโสดาบันอยู่ เรายังต้องการครูบาอาจารย์ชี้หน้าต่อไป”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามองหาพระอานนท์ไม่เจอ ถามพระว่า “อานนท์ไปไหน”

“อานนท์ไปเกาะกลอนประตูลำครวญให้อยู่นั่น”

“ไปเรียกอานนท์มา ไปเรียกอานนท์มา”

“อานนท์ ในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตกาล ผู้ที่จะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะไม่มีใครอุปัฏฐากได้มากเท่าเธอ เธอได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เธอได้สร้างบุญกุศลเอาไว้แล้ว อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะมีสังคายนา วันนั้นเธอจะได้เป็นพระอรหันต์”

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ ทำบุญกุศลๆ สิ่งนี้มาก็เพื่อประโยชน์ๆ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาร่างกาย ธาตุ ๔ เราต้องทิ้งมันไป เกวียนที่ชราคร่ำคร่า คืนนี้เราจะไปทิ้งมันแล้ว ทิ้งมันก็ต้องนิพพานไป พระอานนท์ก็เข้าใจ แต่ก็อยากจะร้องไว้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นสุดแห่งทุกขีไปแล้วมันเข้าใจหมด มันเป็นธรรมดา มันเป็นอย่างนี้ สังกรรมมันเป็นแบบนี้ แต่หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิมุตติสุข พ้นจาก

ไป แต่พระอานนท์เป็นพระโศคาบัน พระโศคาบันยังมีกิเลสอยู่ ยังจะต้องขวนขวายอยู่ ก็
ต้องการการชี้แนะี้มุมมองต่างกัน

เวลาปุณฺณคนหนา คุณิ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป ภิกษุเฒ่า “องค์กร
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานก็ดีแล้ว เวลาอยู่ จ้าจี้จ้าไซ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าไม่อยู่แล้ว เราจะได้รื่นเริงเสียวที” พระกัสสปะได้ฟังแล้วมันสะเทือนใจ ขนาดองค์กรสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานยังเป็นอย่างนั้นเลย นี้คนที่มีคุณธรรมในหัวใจ

คุณิ เวลาเราเป็นปุณฺณ คนที่มีสติมีปัญญาสร้างบุญกุศลมา คิดแต่เรื่องดี ๆ มีความกตัญญู
กตเวทิตี ทำสิ่งใดก็เพื่อประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับพวกเรา ถึงที่สุดแล้วผลตอบสนองมามัน
ก็มีความอบอุ่น สังคมเราก็จะมีความสุขไปด้วย ถ้าเราต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างแย้งชิงกัน
ไป สังคมนั้นมันก็คลอนแคลน สังคมนั้นก็ไม่เป็นความสุขแล้ว แล้วเราอยู่ในสังคมนั้นเราก็
หวาดระแวงไปตลอด

แต่ถ้าคนมีสติปัญญา เขาทำของเขาๆ ทำเพื่อประโยชน์ของเขา เพราะอะไร ปัจจัยเครื่อง
อาศัยก็แค่บำรุงร่างกายเท่านั้น ถ้าเรามีน้ำใจของเรา เราสละ เราเจ้องานออกไป สังคมก็ร่มเย็น
เป็นสุข สังคมก็ได้จากเราไป ถ้ามีสิ่งใด เขาก็ปกป้องดูแลเรา ปกป้องดูแลเราเพราะมันมีบุญคุณ
ไ้ เขามีคุณต่อเรา เขามีคุณต่อเรา เขามีคุณต่อเรา ถ้าเขามีคุณต่อเรา เรามีสิ่งใด เราก็ต้องระลึกถึง
เขา เพราะเขามีคุณต่อเรา แต่เขามีแต่สิ่งบาดหมางต่อเรา สิ่งบาดหมางต่อเรา เวลาสิ่งใดขึ้นมา
เราจะเอาอะไร เราก็เอาตัวรอดเราก่อน เพราะเขาเป็นคนอย่างนั้นนะ

นี่ไง เวลาเสียสละ เสียสละเพื่อเหตุนี้ เสียสละเพื่อเหตุนี้ขึ้นมา แล้วเสียสละขึ้นมามันมี
บารมี บารมี สิ่งที่บารมีในหัวใจของเรา เรารู้ ความลับไม่มีในโลก เราเป็นคนเสียสละของเราเอง
เราทำของเราเอง ธรรมโอสถมันเกิดตรงนั้นไง ธรรมโอสถเกิดที่ว่าในหัวใจเรามันผ่องแผ้ว ใน
หัวใจเรารู้ไ้ แต่ถ้ามันเกิดวิกฤติ เกิดกับการดำรงชีวิตของเรา อันนี้มันก็เป็นกรรมเก่ากรรมใหม่
มันเป็นสังขธรรม

ถ้าเราไม่ทำอะไรมา สิ่งนั้นมันก็จะไม่กระทบกระเทือนกับเรา แต่ถ้าเราทำอะไรมา เราจะ
ปฏิเสธขนาดไหน อนาคตกาล อนาคตกาลเราไปเกิดภพใดชาติใด สิ่งนั้นมันจะเกิดขึ้นมา กรรม
จำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การกระทำ เราเคยทำคุณงามความดีไว้ แต่ในปัจจุบันนี้เรายังไม่รู้สิ่ง

ไฉนเลย เอ๊ะ! ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ทำไมคนเขาจะเชิดชู ทำไมคนเขามาคอยบริการ นี่เรารู้ของเรา

ไม่ใช่ทางโลก ทางโลกเป็นธุรกิจบริการ เป็นโรงแรมสิ เขาดูแลเรียบร้อยเลย จ่ายสตางค์ๆ ไฉนนี้เป็นเรื่องโลก โลกเขาคิดกันได้ แต่ถ้ามันเป็นเรื่องธรรม เรื่องที่ว่าเราไม่รู้จักเขา ไม่รู้จักเขา เขามาจากไหนก็ไม่รู้ ทำไมเขามีน้ำใจต่อเรา นี่ไง อนาคตกาลัง เราทำคุณงามความดีของเราไว้ สิ่งที่ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันต้องประสบแน่นอน ช้าหรือเร็วเท่านั้นแหละ สัจจะความจริงมันเป็นสัจจะความจริง เพราะมีการกระทำ

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน แล้วถ้าเราทำของเราๆ เราทำของเรา ใครจะรู้ไม่รู้ นั่นเรื่องของเขา เราไม่ต้องทำอะไรให้คนเขานับหน้าถือตา ทำสิ่งใดให้คนเขาเชื่อถือศรัทธา ไม่ต้องไม่ต้องหрок เพราะเขาต้องการทำอย่างนั้น โลกถึงเป็นอย่างนี้ไง ทำสิ่งใดก็ แหม! ประชาสัมพันธ์อยู่นั้นแหละ มาเชิดหน้าชูตากันนะ แล้วก็ไปถกถายคุณงามความดีกัน แย่งชิงกัน โลกเป็นอย่างนั้น

เราทำของเราๆ ใครจะว่าไง ใครจะว่าเชอื่ก็เรื่องของเขา แต่เราชนะกิเลสของเรา เราชนะหัวใจของเรา คุณิ เวลาคนที่เขาต้องการคุณงามความดี เขาต้องแย่งชิงกัน แต่เสร็จแล้วมันมีสิ่งใดล่ะ สุดท้ายก็จบลงด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจ สุดท้ายก็จบลงด้วยการกดดันหัวใจ แต่พวกเรานี้สบาย อยู่ที่ไหนก็สบาย เออ! ทำแล้วก็แล้วกัน ทำจบแล้ว เราสบายใจ เราสบายของเรา แต่มันต้องได้สร้างสมบุญญาธิการ สร้างสมขึ้นมาให้จิตใจมันเข้มแข็ง

ถ้าจิตใจไม่เข้มแข็ง มันอ่อนแอ พออ่อนแอแล้วล้มลุกคลุกคลาน พอล้มลุกคลุกคลาน กิเลสมันได้ช่องไง พอกิเลสได้ช่อง มันซ้ำเติมทันทีเลย “เกิดมาทำดีแล้วก็ไม่ได้ดี ทำแล้วก็ไม่ดี”

ทำดีแล้วไม่ได้ดี นั่งสมาธิ ถ้าจิตเป็นสมาธิมันก็เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิจิโ เราที่รู้ของเราเอง เวลาจิตมันสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เราที่รู้ของเราเอง พอเรารู้ของเรา เราปลื้มใจ เราภูมิใจ เราภูมิใจว่าเราทำได้ มันเป็นความมหัศจรรย์

คุณิญาของโลกเขาสิ เขามีการศึกษาขนาดไหน เขามีปัญญาขนาดไหน เขาต้องตายทั้งนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ คินนี้เราจะไปสละเกวียนเล่มเก่าที่มันชราคร่ำคร่าอยู่แล้ว เราจะสละมันทิ้ง เราจะสละเกวียนเล่มนี้ทิ้ง จบกันเสียที ลาวัณณะเสียที ไม่มี

การเวียนว่ายตายเกิด นี่มีปัญหา มีปัญหาเข้ามาถึงหัวใจ มันชำระล้างให้สะอาด ใจของเราเขาว่ามีปัญหาๆ ปัญหาเอาตัวรอดได้ไหม ปัญหานี้

ทุกดวงใจว่าแห้ว ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว ทุกดวงใจ คุณิ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจังมันเปลี่ยนแปลง มันเปลี่ยนแปลง คุณิ เด็กวัยรุ่น ตั้งแต่เด็กขึ้นมามันเปลี่ยนแปลงให้เจริญงอกงามขึ้นมา เขาจะเติบโตขึ้นมา ใจของเราก็เปลี่ยนแปลงนะ เปลี่ยนแปลงไปชราคร่ำคร่า เปลี่ยนแปลงไปรอวันตายข้างหน้า โลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงหมด แต่มันมีคนได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ไฉ

เวลาเปลี่ยนแปลง เด็กมันเจริญเติบโตขึ้นมา การเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงให้มันงอกงามขึ้นมา ใจของเราก็ต้องเปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนแปลงไปด้วยความชราคร่ำคร่า สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา นี่คือสัจจะ ถ้าสัจจะเป็นอย่างนั้น เวลาเราจะเปลี่ยนแปลง เราเปลี่ยนแปลงให้มันงอกงามขึ้นมา

คุณิ เวลาทางวัตถุทางร่างกาย เด็กมันต้องเจริญเติบโตขึ้นมา คนแก่คนเฒ่าต้องชราคร่ำคร่าไป แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา รัตตัญญู เราเป็นผู้ที่ผ่านราตรี ผู้ที่ผ่านประสบการณ์ชีวิต มันเจริญงอกงามขึ้นไป มันสละของมันไป สละของมันไปจนมันพ้นจากการเปลี่ยนแปลง ถ้ามันพ้นจากการเปลี่ยนแปลง มันเติบโตขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วมันเติบโตที่ไหนล่ะ มันเติบโตขึ้นมาด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา

คุณพระราติ บวชมาตั้งแต่สามเณรน้อย บวชมาทั้งชีวิต แล้วบวชมาทั้งชีวิต ชีวิตมีความสุข ตรงไหน แต่ถ้ามันทำความสงบของใจเข้ามา โอ้โฮ! ชีวิตเป็นอย่างนี้ มันมีความสุข มีความสุข ใจที่สงบข้างมันเป็นปัจจัย ๔ จริงๆ นะ

คุณพระสติ พระเรา คุณิ หลวงตาท่านพูดประจำ ขอให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเถิด อยากให้เห็น นักว่าพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้วมิณฑบาตไม่ได้ข้าวตอกบาตร อยากเห็นนัก อยากเห็นคนทำดี แล้วคนเขาทอดทิ้ง สังคมทอดทิ้ง เห็นไหม ท่านยืนยันตลอด

ปัจจัย ๔ เราแสวงหา ปากกัดตีนถีบ พระเราแสวงหาด้วยลำแข้ง เข้าออกมิณฑบาตเป็นวัตร สังคมถ้ามีความสงบรวมเย็น มิณฑบาตกลับมาเต็มบาตร เต็มบาตรแล้วเราก็เงื่อน พระก็ฉันแก้มือเดียว สิ่งที่เหลือแล้ว ผู้ที่มาอาศัยวัด ผู้ที่มาอยู่ดูแลวัด เสร็จแล้วให้สัตว์ให้ต่างๆ เพื่อ

ประโยชน์กับโลก เขาก็ได้บุญของเขา ถ้าสังคมมันขาดแคลน เวลาเกิดภัยแล้งเกิดต่างๆ เขาก็ต้องปากกัดตีนถีบของเขา แต่เขาก็ไม่ทิ้งพระหรือ เขาไม่ทิ้งพระเด็ดขาด นี่ไง ปัจจัยเครื่องอาศัย เราปากกัดตีนถีบด้วยความวิตกกังวลว่าเราต้องการความมั่นคงของชีวิต แล้วพระล่ะ

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาพระจำพรรษา ถ้าเกิดภัยแล้งขึ้นมา ถ้าเขาจะย้ายหมู่บ้าน ให้พระย้ายตามชุมชนนั้นไปได้ ไม่ขาดพรรษา ให้ย้ายไปได้ เพราะสมัยโบราณเทคโนโลยีมันยังไม่เจริญ มันเป็นเรื่องจริงทั้งนั้นแหละ แต่สมัยนี้ ความมั่นคงทางอาหาร มีคลังอาหารเก็บไว้ ทุกอย่างบริหารจัดการ เขาว่า โอ๊ย! โลกนี้เจริญ เวลาเกิดภัยพิบัติขึ้นมา คลังอาหารนั้น เขาเดินขบวนเขาจะไปแย่งชิงกัน เพราะคนที่มีความไม่เป็นธรรม นี่พูดถึงว่าความคิดทางโลก

ถ้าความคิดทางธรรมๆ เราปฏิบัติของเรา ในพรรษาเราก็เข้มข้นเข้มงวดกับเราเพื่อจะแสวงหาคุณงามความดี คนที่มีสติปัญญาเขาจะหยิบจวยด้วยมรรคด้วยผล ออกพรรษาแล้ว ออกพรรษาแล้วมันอ่อนคลาย ผู้ที่เดินทาง ผู้ที่ต่างๆ มันสะดวกสบาย แต่เราก็ต้องเข้มข้นในตัวของเรา เวลาข้าวกินทุกวัน ลมหายใจเข้าออกตลอดเวลา ไม่อย่างนั้นตาย นี่ก็เหมือนกัน คุณงามความดีของเรา เราต้องทำตลอดเวลา สติปัญญาของเรา เราต้องฝึกฝนตลอดเวลา

ถ้าเราปล่อยไปแล้ว คูลิ คนที่เจ็บไข้ได้ป่วยแล้วรักษา แล้วเขารักษาไม่ต่อเนื่อง เวลาไข้ไม่หาย ไข้มันกลับมา มันคือยา มันมีปัญหาในการรักษาเลย กิเลส กิเลสเราคอยควบคุมมัน คอยดูแลมัน คอยพิจารณามันตลอดเวลา เวลาออกพรรษาแล้วจะปล่อยมันไข้ใหม่ ปล่อยมันให้ฟูขึ้นมาเลย แล้วเดินไปสู่กับมันใหม่ไข้ใหม่ คนโง่ คนฉลาดต้องคิดตรงนี้

ความเพียรๆ ความวิริยะ ความอดุสาหะ การกระทำเพื่อหัวใจดวงนี้ทั้งนั้น เราทำเพื่อหัวใจของเรา ทำเพื่อเรา ไม่ใช่ทำเพื่อใครเลย จะขยันหมั่นเพียร จะทำอะไรก็เพื่อหัวใจดวงนี้ เพื่อประโยชน์กับเรา ทำเพื่อใจของเราให้ใจเราผ่องแผ้ว มนุษย์เราจะลวงพันทุกข์ด้วยความเพียร เอวัง